

Wstęp

Gromadzenie i wydatkowanie środków publicznych, ich ewidencja oraz sprawozdawczość to obszary charakteryzujące się wielowymiarowością, w których można zaobserwować występowanie wielu specyficznych pojęć i zagadnień.

Poruszana w opracowaniu tematyka obejmuje zagadnienia ewidencji księgowej w jednostkach pomocy społecznej, w podziale na specyficzne problemy występujące w tych jednostkach. Podstawowe zasady rachunkowości i gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych zawarto w książce „Vademecum głównego księgowego jednostki finansów publicznych”, zaś kompleksowy zakres ewidencji księgowej w tych podmiotach został przedstawiony w książce „Księgowania w układzie sprawozdawczości finansowej w jednostkach finansów publicznych”. Niniejsza publikacja stanowi rozwinięcie i pogłębienie zagadnień opisywanych w tych pozycjach – skupia się na obszarach, które w jednostkach pomocy społecznej najczęściej sprawiają trudności ewidencyjne, np. realizacja dochodów z zadań zleconych (w tym dochody ze zwrotów od dłużników alimentacyjnych), zwrot nienależnie pobranych świadczeń, realizacja zadań wynikających z ustaw (o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o świadczeniach rodzinnych), refundacja wydatków, odsetki od nieterminowych płatności, zaangażowanie wydatków itd. Ponadto celem książki jest uporządkowanie wiedzy na temat księgowania, jakie mogą wystąpić w jednostkach pomocy społecznej, dlatego zamieszczono w niej również tematykę występującą we wszystkich jednostkach budżetowych (np. środki trwałe, pozostałe środki trwałe, rozliczenia międzyokresowe, przychody, koszty, rozrachunki z tytułu wynagrodzeń itd.), uwzględniając jednak specyfikę jednostek pomocy społecznej. Dzięki temu opracowanie stanowi swoisty leksykon rachunkowości tych jednostek, do którego można sięgnąć w problemowych sytuacjach.

Poszczególne zagadnienia zostały podzielone na 6 grup tematycznych. W pierwszej z nich opisano takie podstawowe zagadnienia z zakresu prowadzenia rachunkowości jak: otwarcie ksiąg, zasady korygowania błędnych zapisów w księgach, rozliczenia pieniężne, odpisy aktualizujące, inwentaryzacja. W drugiej zaprezentowano specyficzne operacje dotyczące aktywów trwałych, w tym: nabycia samochodów, ewidencji zespołów komputerowych oraz licencji. Kolejne części ilustrują złożoną problematykę dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i kosztów w pomocy społecznej. W części piątej skoncentrowano się na zagadnieniu rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzenia.

Przedstawiane w opracowaniu treści poprzedzono teoretycznym wprowadzeniem. Następnie omówiono sposób ewidencji księgowej, wykorzystując w tym celu schematy ewidencyjne oraz przykłady praktycznego ich zastosowania. Wskazano dowody księgowe charakterystyczne dla danego zagadnienia oraz sposób prowadzenia ewidencji analitycznej. Poszczególne jednostki redakcyjne powiązано ze sprawozdawczością oraz klasyfikacją budżetową.

Zamierzeniem autorów było podanie praktycznych rozwiązań w zakresie rachunkowości, tak aby służyły w codziennej pracy pracowników służb finansowo-księgowych jednostek pomocy społecznej oraz stanowiły pomoc przy zamknięciu ksiąg rachunkowych i sporządzaniu sprawozdań w tych podmiotach.

Aktualność przedstawianej problematyki sprawia, że książka będzie pomocna przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za 2019 r. oraz otwarciu i prowadzeniu ksiąg rachunkowych w 2020 r.

Elżbieta Dworak